

цільового методу дає змогу підвищити рівень бюджетного процесу та застосовувати контроль за ефективністю видатків.

З метою вдосконалення бюджетного планування доцільно також удосконалювати практику встановлення цільових індикаторів у форматі результативних показників бюджетних програм. Особлива увагу тут має бути приділена показникам якості реалізації бюджетних програм. Важливо при цьому розширювати застосування таких показників, які засвідчують задоволеність громадськості одержуваних суспільних послуг.

Ще одним важливим напрямком вдосконалення планування доходів і видатків місцевих бюджетів є демократизація цього процесу та залучення до нього громадськості. Через це доцільно застосовувати практику публічного обговорення пріоритетів бюджетної політики, застосовувати бюджетні слухання, публічне звітування головних розпорядників бюджетних коштів про результати здійснених видатків. Реалізація цих заходів дасть змогу удосконалити планування місцевих бюджетів.

Література:

1. Моніторинг процесу реформ 2016. К., 2017. 102 с.
2. Горин В., Малиняк Б., Тарас В. Експрес-аналіз проекту бюджету міста Тернополя на 2018 рік. Тернопіль: ZAZAPRINT, 2017. 20 с.

Давидюк Лілія Петрівна

ст. гр. Фзм-21, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доц. Малиняк Б. С.

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Питання впливу фінансової політики на розвиток регіонів є надзвичайно актуальними для України, адже відсутність обґрунтованої фінансової політики регіонального розвитку держави може призвести до зростання диспропорцій та загострення економічних, політичних і соціальних проблем. Пріоритетними напрями діяльності органів виконавчої влади у сфері розвитку регіонів визначено досить широкий перелік галузей та обмежений набір інструментів фінансування, причому основним суб'єктом міжбюджетних відносин та реалізації регіональної політики держави як у нормативних актах [1, с. 203], так і у наукових дослідженнях вітчизняних фахівців визначено регіон.

Сучасні дослідження макроекономічних показників розвитку регіонів враховують зміни за певний період у співвідношенні загальнонаціонального показника та цього показника на певній території:

частки валового внутрішнього продукту на душу населення, рівня безробіття, співвідношення кількості населення працездатного віку, кількості зайнятого населення до загальної кількості населення, рівня народжуваності, рівня освіти населення, рівня розвитку інфраструктури, інвестицій в розвиток інфраструктури, впровадження наукових розробок, розвитку людського капіталу, рівня залучення кваліфікованих мігрантів, рівня міжтериторіальної кооперації.

Ефективна регіональна політика в умовах посилення глобальних тенденцій полягає у проведенні інтегрованих заходів як соціального, так і наукового і фінансового характеру, розрахованих на середньо- та довготермінову перспективу, оскільки інвестиції в інфраструктуру та людський капітал мають термін окупності три роки, а інвестиції у запровадження інновацій – понад п'ять років [2, с.101].

Чітке визначення суб'єктів та об'єктів фінансування сприятиме впровадженню ефективної політики розвитку регіонів в Україні. До перспективних напрямів фінансової політики, які узгоджуються з основними напрямками розвитку регіонів зарубіжних країн слід зарахувати внесення змін до актів законодавства щодо забезпечення фінансово-організаційної кооперації на місцевому рівні та впровадження програм розвитку регіонів на середньострокову перспективу.

Послідовна зміна парадигми політики розвитку регіонів передбачає відповідну зміну парадигми фінансової політики. Фінансова політика держави в умовах трансформації фінансових відносин, переходу від централізованого адміністративного управління фінансовими потоками до децентралізованого демократичного урядування, являє собою діяльність органів державного управління та включає заходи, методи і форми організації та використання фінансів для забезпечення економічного і соціального розвитку.

Розглядаючи суспільні фінанси як мультирівневу систему яка включає наднаціональний, національний та місцевий (регіональний) рівень, на кожному з рівнів суспільних фінансів можна виділити відповідні інститути та інструменти фінансування проектів та програм розвитку регіонів (табл. 1).

Сучасна модель фінансування розвитку регіонів є багатоканальною, мультирівневою та включає як традиційні фінансові інститути – державний, місцевий бюджет, так і нові для трансформаційної економіки інститути змішаного фінансування.

Формування пріоритетів фінансової політики розвитку регіонів передбачає як горизонтальну, так і вертикальну взаємодію всіх інституційних секторів, органів державного управління всіх рівнів та різні форми державно-приватного партнерства та громадського і приватного співробітництва [5, с. 138].

**Багатоканальна мультирівнева модель змішаного фінансування
розвитку регіонів [4, с. 64]**

Рівень	Інститути	Інструменти
Наднаціональний рівень	Фонди інтеграційних об'єднань	Гранти
	Міжнародні фінансові організації	Позики
	Дво- та багатосторонні міжурядові фінансові проекти	Угоди про спільне фінансування
	Міжнародні неурядові фінансові організації	Гранти
Національний рівень	Державний бюджет	Державні програми розвитку регіонів Субвенції
	Фонди розвитку регіонів	Внески, трансферти
	Загальнонаціональні державно-приватні партнерства	Інвестиції
	Загальнонаціональні установи спільного фінансування	Інвестиції
	Загальнонаціональні неурядові фінансові організації	Гранти
Місцевий рівень	Місцевий бюджет	Місцеві програми розвитку
	Фонди місцевого розвитку	Внески
	Регіональні (місцеві) державно-приватні партнерства	Інвестиції
	Регіональні (місцеві) установи спільного фінансування	Інвестиції
	Регіональні (місцеві) неурядові фінансові організації	Гранти

Фінансова політика розвитку регіонів на загальнонаціональному рівні формується з урахуванням пріоритетів стратегії національного розвитку та глобальних тенденцій розвитку, зокрема економічного розвитку, розвитку людського капіталу, розвитку сучасної інфраструктури, впровадженню інновацій. Заходи з реалізації фінансової політики держави включають удосконалення нормативно-правового регулювання інституційного середовища та забезпечення використання фінансових інструментів (інвестиції, гранти, трансферти, запозичення). Фінансова

політика на місцевому рівні формується органами місцевого самоврядування з урахуванням пріоритетів місцевого розвитку, які в свою чергу узгоджуються з представниками всієї громади.

Пріоритезація включає результативні показники досягнення поставлених цілей у довго-, середньо- та короткотерміновій перспективі, для моніторингу ефективності реалізації місцевих програм розвитку регіонів встановлюються проміжні результативні показники, які перевіряються протягом року. Практична реалізація вказаних вище положень в Україні здійснюватиметься шляхом удосконалення методологічної та нормативної бази програмно-цільового методу в бюджетному процесі на місцевому рівні, застосування такого методу під час складання та виконання місцевих бюджетів у пілотних регіонах.

Література:

1. Романенко О. Р. Фінанси: підручник для ВНЗ. Київ: Міністерство освіти і науки України; Центр учбової літератури, 2016. 310 с.
2. Благун І. Г., Сорока І. С., Єлейко І. В. Фінанси: навч. посіб. Львів: Магнолія–2006, 2008. 314 с.
3. Безгуба М. О. Фінансова складова регулювання економічного розвитку. *Економіка та держава*. 2016. № 6. С. 77–81.
4. Вертелева О. В. Економічна теорія: опорний конспект лекцій. К.: КНТЕУ, 2015. 113 с.
5. Бандурка О. М. Гроші і кредит: Підручник. Львів: Магнолія 2006, 2015. 368 с.

Денисовець Анатолій Олегович

ст. гр.Фмнв-21, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доц. Булавинець В. М.

ДОХОДИ БЮДЖЕТУ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

Бюджет займає особливе місце у фінансовій системі будь-якої сучасної країни. Він охоплює всі ланки економічного відтворення і впливає на економічне життя всього суспільства, адже бюджет належить до тієї сфери суспільного життя, що безпосередньо торкається інтересів усіх членів суспільства. Тому дослідження методологічних і науково-практичних формування доходів бюджету є актуальним і значущим.

Так, А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк та Т. С. Смовженко у фінансовому словнику дають таке визначення: це здійснювані на підставі правових норм обов'язкові і добровільні надходження до бюджету, що використовуються державою для виконання нею своїх функцій [1, с. 145].